

CHAN KOONCHUNG

Escriptor

Risc 'Anys de prosperitat' (La Campana/Destino), la novel·la de Chan Koonchung (Xanghai, 1952), ha rebut una allau de crítiques elogioses a tot el món i s'ha convertit en un fenomen entre els lectors xinesos que la llegeixen malgrat la censura

“El govern xinès vol controlar els records de la gent”

ELISENDA ROCA

Parla pausadament, mesurant el pes de les seves paraules, sense defugir cap pregunta. I això que podria dir-me: “Només he vingut a parlar del meu llibre”. Però no. Actualment viu a Pequín. El seu país el fascina i alhora el preocupa. Es considera un escriptor i no pas un activista. Lluny d'acovardir-se, prepara una altra novel·la sobre la Xina actual.

El 2009 publiquen el seu llibre a Taiwan i a Hong Kong. Per què després el censuren a la Xina?

Oficialment, al principi no hi havia cap problema. Acabat d'editar a Taiwan i Hong Kong, els principals diaris i revistes xinesos van informar-ne. Ho van fer de seguida abans que la censura ho prohibís, abans de traspasar la línia vermella, com diem nosaltres.

I aleshores?

Quan alguns editors xinesos el van voler publicar a la Xina, els vaig demanar que primer el llegissin. Mai més van donar senyals de vida! Però va despertar molt d'interès, algú ho va penjar a internet i la gent se'l descarrega.

La novel·la és una al·legoria del destí actual de la societat xinesa: som a l'any 2013 i s'ha esborrat un mes sencer de l'any. Què vol esborrar el govern xinès?

Certs fets del passat. El partit comunista justifica el monopoli del seu poder a partir d'una sèrie d'històries interconnectades, de mites, que no permeten ser desafiats. Vol controlar els records de la gent. No vol que la societat es preguntin: “Per què tens el poder absolut?” I per controlar-ho tot necessiten oblits selectius, fer desaparèixer dates importants. Si la gent recordés el que han fet evidentment no els acceptarien. Necessiten aquest oblit per mantenir el poder.

Vol dir que els joves només coneixen la història oficial?

Els pares no expliquen als seus fills el que va passar a Tiananmen. És més, tinc amics que em diuen que són els mateixos fills els que prohibeixen que se'ls parli del passat perquè els llibres d'història contradixen el que expliquen els pares. No volen tenir problemes a l'escola.

El seu llibre ens pot fer entendre la Xina actual?

Un crític va dir: “Ara ja no haurem de seguir discutint sobre el passat de la Xina sinó que podrem parlar sobre com avançar”. Aquesta és la idea: fer reflexionar sobre el que passa.

A Occident tenim una imatge distorsionada del seu país?

És difícil que un poble entengui un altre poble, no només per als occidentals: els xinesos, fora de la Xina, també tenen una imatge distorsionada de la Xina actual.

I els xinesos que hi viuen?

El més curiós de tot és que estan en desacord entre ells. Hi ha controvèrsies tan furibundes, tantes interpretacions sobre el que està fent la Xina ara mateix que ningú l'entén. Aquesta és la raó per la qual vaig escriure la meua pròpia versió de la situació.

Se sent còmode vivint a Pequín?

Visc a Pequín per la gent, per la població, perquè té la comunitat més gran d'intel·lectuals i perquè és la capital de la cultura xinesa. Però no és una ciutat fàcil per viure-hi: la qualitat de l'aire és dolenta i el trànsit és espantós.

Cap on va el seu país?

Aquest és el gran enigma de la Xina ara mateix. Aquesta economia mixta basada en el capitalisme i amb un partit que governa amb pretensions socialistes, en què Mao és l'ordre oficial, té el fossat entre rics i pobres més profund de tot el món.

I aquest desequilibri entre pobresa extrema i consumisme desfermat no acabarà conduint el país a la crisi?

Probablement l'any que ve hi haurà una crisi, però serà diferent de la del món occidental. L'estat sempre pot trobar la manera de sortir-se'n sacrificant o penalitzant determinats sectors. Per exemple, els treballadors rurals que treballaven a les fàbriques urbanes hauran de tornar als pobles, no es podran seguir quedant a les ciutats i hauran de buscar els seus propis mitjans de subsistència.

Hi ha més llibertat avui que fa una dècada?

Des de l'any 2008 les coses han anat empitjorant, hi ha molta més censura. Tot va començar una mica abans dels Jocs Olímpics. En aquell moment, la Xina havia promès a la comunitat internacional que s'obriria, però després les autoritats van sentir-se prou segures de poder suportar qualsevol pressió internacional.

Manifestacions d'indignats a Barcelona, Londres, Nova York... Creu que és possible un moviment massiu de protesta al seu país?

No a escala massiva. Però a les principals ciutats xineses hi ha tot tipus de protestes, milers de protestes locals per temes de conflictes d'interessos. Ara bé, una protesta a partir d'un fonament ideològic, a escala nacional, crec que no es produirà.

Veurem Anys de prosperitat al cinema?

S'ha estat intentant vendre els drets del llibre a productors cinematogràfics. Però no crec que es faci mai una pel·lícula perquè les grans productores no voldran arriscar-se a ofendre la Xina i perdre el mercat xinès. Se'ls vetaria. —

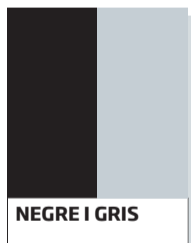

Chan Koonchung està convençut que l'any que ve hi podria haver una crisi al seu país, però diferent de la d'Occident. PERE TORDERA

un lloc

HONG KONG

un color

un número

3

PER ALS XINESOS ÉS BONA SORT